

„Dom Pamięci: historia Ajnsztajnow”. Warsztaty teatralne

Praca nad happeningiem przygotowanym w ramach warsztatów [załącznik]

Przebieg zajęć:

I. Pierwszy etap zajęć ma na celu przedstawienie młodzieży tematyki projektu: uczestnicy zapoznają się wstępnie z historią Ajnsztajnow i ich związkami z Lublinem oraz z dostępną literaturą (w tym z fragmentami książki Hanny Krall „Wyjątkowo długa linia”).

II. W kolejnym kroku młodzież zapoznaje się z pojęciami związanymi z teatrem, performancem i happeningiem.

III. Uczestnicy w dalszym ciągu poznają różne gatunki teatralne i parateatralne. Uczestniczą także w prowadzonych ćwiczeniach praktycznych, przyswajając sobie elementy technik scenicznych.

IV. Równolegle młodzież pracuje nad tekstem o historii kamienicy przy Złotej 2, łącząc tę pracę z doświadczeniami zdobywanymi podczas kolejnych treningów gry aktorskiej. Uczestnicy pracują na wybranych fragmentach tekstu. Konfrontują z nim własną wrażliwość sceniczną, próbując przenieść emocje, jakie na nich wywiera, na scenę.

V. Kolejnym krokiem jest wykorzystywanie technik improwizacji scenicznej, czyli autorskiego podejścia do ruchu, teatru i tekstu podczas treningu. Na tym etapie powstaje już scenariusz konkretnych działań, jakie mają być realizowane podczas pokazu finałowego:

1. Młodzież dobiera scenografię (białe płachty – symbole pomieszczeń kamienicy, ale i niezapisanych kartek).

2. Do elementów scenografii dochodzi ostateczna decyzja o technice prezentacji, jej formie. Połączenie ruchu z recytacją przez młodzież fragmentów oryginalnych tekstów i tekstów improwizowanych daje w rezultacie ciekawy efekt opowiadania wielu historii naraz. Ich symultaniczność sprawia wrażenie chaosu, ale jednocześnie

ożywia „martwą” już historię.

3. Wprowadzenie kolejnego elementu scenograficznego – trzech krzeseł – ma zbudować w widzach skrót myślowy, odwołujący się bezpośrednio do trzech głównych postaci z domu Ajnsztajnow: Franciszki Arnsztajnowej, Marka Arnsztajna i Jana Arnsztajna.

4. Do całości budowanego spektaklu dochodzi wspólne wypracowanie finału happeningu. Młodzież staje przed problemem, jak w sposób „teatralny”, ale jednocześnie przy zachowaniu powagi tematu odnieść się do tematyki Zagłady, jak włączyć motyw śmierci w opowiadaną przez nich historię. Efektem jest powołanie na scenę kolejnego „skrótów” w postaci pojawiającej się osoby, która w momencie końcowym przedstawienia ma za zadanie niejako „gasić” poszczególne historie. W ostatecznym efekcie dochodzi do wyciszenia kolejnych historii. Nasz początkowy chaos opowieści przeradza się sekwencję gasnących opowiadań, stając się jednocześnie opowiadaniem o przemijaniu, śmierci, losie Arnsztajnow.

5. Dodatkowym elementem, który postanowiliśmy dodać, aby jeszcze bardziej spotęgować efekt wizualny całego spektaklu jest zdjęcie i pozostawienie przez młodzież w ostatniej scenie obuwia w którym występowała (jasne odniesienie do stosów butów, jakie pozostały po zamordowanych w obozach). Młodzież na tym etapie ma już zbudowaną scenografię, układ ruchowy, opracowany tekst. Całość spektaklu/ happeningu nie przekracza 10 minut.

VI. Efektem końcowym była prezentacja całości spektaklu w przeddzień Święta Niepodległości (tytuł przedstawienia: „Młodzież daje lekcję miastu: Jutro święto”). Był to kolejny, świadomy zabieg. Młodzież dawała wówczas „lekcję” o pamięci, o przemijaniu, o zapomnianych bohaterach, bez których obchodzenie przyszłego święta również nie byłoby możliwe.